

Strømnettutvalgetv/ stromnettutvalget@oed.dep.no

Nytt innspill fra Energi Norge – Rapport om forenklinger i konsesjonsprosessen med mindre konsekvenser for omverden

Energi Norge har tidligere gitt innspill til Strømnettutvalget, datert 21.12.21. Vi orienterte der om at vi ville komme med ytterligere innspill. Vi har satt ned et prosjekt for å finne enkle tiltak som kan bidra til å redusere ledetider i konsesjonsprosessen. Rapporten *Forenklinger i konsesjonsprosessen ved små eksterne effekter* fra Thema Consulting er ferdigstilt, og oversendes nå Strømnettutvalget.

Oppdraget til Thema var å identifisere og beskrive forholdsvis enkle tiltak med mindre konsekvenser for omverden som kan redusere behandlingstiden for konsesjonssøknader, for nettanlegg i regionalt distribusjonsnett. I kartleggingsarbeidet har Thema Consulting intervjuet 13 av nettselskapene med mest regionalt distribusjonsnett. De har foretatt en dokumentgjennomgang av Veileder for konsesjonssøknader og NVEs notat om tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens Energilov for å redusere konsesjonsbehandlingstiden, samt hatt dialog med NVE.

Hovedfunn i rapporten *Forenklinger i konsesjonsprosessen ved små eksterne effekter*

Gode konsesjonsprosesser anses som viktig for nettselskapene for å få aksept for nettanlegg, og nettselskapene ønsker ikke å forringe kvaliteten i denne. Rapporten lister derfor opp og drøfter ulike tiltak som kan iverksettes for å redusere ledetider uten å forringe dagens kvalitet i konsesjonsprosessen, tiltak som har mindre negative konsekvenser for omgivelsene.

Hovedfunnene i rapporten er følgende forslag til forenklinger:

- **Rammekonsesjoner for nettanlegg:** Konsesjoner gis med litt lavere detaljeringsgrad slik at små og mindre justeringer kan gjøres innenfor gitt konsesjon.
- **Fast-track:** Godt forberedte søknader på enkle prosjekter får raskt saksbehandler. Nettselskapet innhenter samtykke fra berørte aktører på forhånd, overleverer informasjon til NVE som godkjenner uten høring dersom saken er tilstrekkelig belyst.
- **Reduserte utredningskrav,** for eksempel at det ikke er nødvendig å utrede luftlinje ved oppgradering av eksisterende kabelanlegg og for nettanlegg som finansieres eksternt der nettkunden er villig til å betale ekstrakostnaden ved kabel.
- **Saksgang A gjelder for alle nettanlegg tom. 132 kV.** Melding erstattes med tidlig høring overfor grunneiere, myndigheter og andre interessenter for anlegg >15 km.
- **Utvidet områdekonsesjon for kablet 132 kV nett.**
 - Det er ulike meninger blant nettselskapene hvorvidt dette alltid er hensiktsmessig, utvidet områdekonsesjon bør derfor gis etter søknad.

- I tillegg foreslås at i konfliktfylte områder skal det fortsatt være mulig å søke konsesjon selv om man har områdekonsesjon.
- **Fleksibilitet:** Videre kan det være hensiktsmessig i saker vedrørende ekspropriering av områder til rigg og transport under bygging, at en MTA-plan inngår i konsesjonssøknaden, inkl. ekspropriasjonssøknaden, ev at disse prosessene kjøres parallelt.
- **Raskere og mer transparent klagebehandling hos OED:** Raskere behandling av klager som åpenbart ikke vil føre frem. OED må sette opp en forpliktende framdriftsplan for klagehåndteringen og må gi søker jevnlig status. OED må få mer ressurser til klagebehandlingen.

Nettselskapene kan også selv bidra til å redusere ledetid i konsesjonsprosessen ved bl.a. å holde tidsfrister gitt i fremdriftsplan med NVE. Videre er det viktig å utarbeide gode søknader med godt grunnarbeid overfor interessenter og gode utredninger.

Ved disse enkle tiltakene estimeres reduksjon av ledetid på mellom 6 – 36 måneder for ulike tiltak i nettet. Som tidligere nevnt vil det å redusere tidsbruk på enkle tiltak i tillegg gi mer ressurser til mer komplekse tiltak i nettet.

Vi ber også om et møte med Strømnettutvalget hvor vi kan legge fram funnene og gjerne svare på spørsmål fra utvalget. Til et slikt møte ønsker vi å invitere med oss to av våre medlemsbedrifter med inngående kompetanse på området.

Med hilsen
Energi Norge

Kristin H. Lind
Direktør Nett og Kraftsystem

Vedlegg:

Forenklinger i konsesjonsprosessen ved små eksterne effekter, rapport fra Thema Consulting Group, format PowerPoint-presentasjon.

Kopi:

OED v/ sekretariatsleder Siri Bosheim

NVE v/ direktør Inga Nordberg ikn@nve.no

FORENKLINGER I KONSESJONSPROSESSEN VED SMÅ EKSTERNE EFFEKTER

Kristine Fiksen, Eirik Aronsveen og Malin Wikum, THEMA Consulting Group

Innhold

- 1 Oppsummering**
- 2 Om prosjektet**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**

Oppsummering

- **Gode konsesjonsprosesser er viktig for nettselskapenes «license to operate»:** Konsesjonsprosessen inkl. involvering av omverden er svært viktig for å få til gode prosjekter og for å få aksept for nettanlegg. En konsesjon er også noe som respekteres av andre virksomheter og etater i stor grad. Nettselskapene ønsker ikke å forringe kvaliteten i disse prosessene.
- **NVE har allerede annonsert forenklinger ved endringer i eksisterende trafoer:** de fleste endringer i tekniske komponenter innenfor eksisterende trafobygg eller en utvidelse på inntil 50 m2, kan gjøres innenfor en (oppdatert) rammekonsesjon for hver trafo.
- **Foreslåtte forenklinger fra nettselskapene.** Mange nettselskap tar til orde for en forenkling av prosessene, særlig ved endringer av eksisterende anlegg med små eksterne konsekvenser, særlig for oppgradering av trafostasjoner og kabelanlegg. Disse forslagene vil bedre situasjonen, men er ikke i seg selv nok til å redusere ledetiden tilstrekkelig:
 - **Rammekonsesjoner på nettanlegg:** Konsesjoner gis med litt lavere detaljeringsgrad slik at små justeringer kan gjøres innenfor gitt konsesjon. Utvidelse av NVEs forslag på trafostasjoner, og til å gjelde endret teknologi mm. for jordkabler og luftlinjer.
 - **Fast-track: godt forberedte søknader på enkle prosjekter får raskt saksbehandler:** Nettselskapet innhenter samtykke fra berørte aktører på forhånd og overleverer informasjonen til NVE godkjenne uten høring dersom saken er tilstrekkelig belyst. Egne saksbehandlere for å unngå kø. Kriterier må være oppfylt for at nettselskapet unngår konsesjonskøen
 - **Reduserte utredningskrav,** f.eks. at det ikke er nødvendig å utrede luftlinje ved oppgradering av eksisterende kabelanlegg og for nettanlegg som finansieres eksternt og der nettkunden er villig til å betale ekstrakostnaden ved kabel for å redusere risiko og ledetid i nettprosjektet.
 - **Saksgang A gjelder for alle nettanlegg tom. 132 kV:** Melding erstattes med tidlig høring overfor grunneiere, myndigheter og andre interessenter for anlegg > 15 km. Gjennomføres av nettselskapene, NVE utformer krav til nettselskapene på innhold i høring. Utredningsprogrammet ligger i veilederen.
 - **Utvidet områdekonsesjon for kablet 132 kV nett:** Nettselskapene kan søke områdekonsesjon for bynære strøk i dag, utvides til å gjelde alle områder. Forslag om at også industriområder tas inn i loven på lik linje med bynære strøk. *Uenighet i nettselskapene om dette er et godt forslag, slik områdekonsesjon bør gis etter søknad, ikke generelt.*
 - **Raskere og mer transparent klagebehandling hos OED:** Raskere behandling av klager som åpenbart ikke vil føre frem. OED må sette opp en forpliktende framdriftsplan for klagehåndteringen og må gi søker jevnlig status. OED må få mer ressurser til klagebehandlingen.
 - **Fleksibilitet:** Detaljer i en MTA-plan er tatt ut av konsesjonsprosessen. Der det er snakk om ekspropriering av områder til rigg og transport under bygging, kan det være hensiktsmessig at MTA-plan inngår i konsesjonssøknaden, inkl. ekspropriasjonssøknad, ev. at disse prosessene kan kjøres parallelt for å holde ledetiden nede.
- **Krav ved bygging av nettanlegg kommer fra flere lover.** Det er krav om konsesjon til de fleste nettanlegg regionalt d-nett. Krav til konsesjon er nedfelt i Energiloven (krav) og Energilovsforskriften (detaljer og unntak). Krav til konsesjonsprosessen er hjemlet i Energiloven, Konsekvensutredningsloven (hvilke prosjekter skal ha saksgang B) og Forvaltningsloven (klageadgang osv.).
- **Nettselskapene kan selv bidra til å redusere unødvendig tidsbruk i konsesjonsprosessene (innspill fra NVE):**
 - Fokuserer på å holde tidsfrister gitt i fremdriftsplan med NVE (ny ordning)
 - Send inn gode søknader med godt grunnarbeid overfor interessenter og gjøre gode utredninger. Søk råd internt og eksternt ved behov. Spre kunnskap om god praksis for konsesjonssøknader internt og på tvers av nettselskap. Det er i følge NVE sprik i kvalitet mellom og internt i nettselskapene.

Innhold

- 1 Oppsummering
- 2 Om prosjektet
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?
- 6 Vedlegg

På oppdrag fra Energi Norge skal vi identifisere og beskrive «Quick-fix»es for å få ned konsesjonsbehandlingstiden for nettanlegg i regionalt d-nett med lav/ingen negativ betydning for omverden

Hvilke endringer kan gjøres i konsesjonsbehandlingen raskt og uten negative konsekvenser for omverdenen, f.eks. ved oppgraderinger av eksisterende nettanlegg?

Funnene i prosjektet vil deles med Oslo Economis som jobber med 3 utredninger for Strømnettsutvalget om tiltak som kan redusere ledetiden for nettanlegg.

Framgangsmåte

- Intervjue 20-40 selskap :
 - Få eksempler på case med beskrivelser av konsesjonsprosesser som er unødvendig komplisert
 - Få input på hvor vanlige slike case er i hvert nettområde
 - ..og om det er mange tilsvarende saker i pipeline
 - Om mulig: hvor mye tid vil en forenkling som foreslått bety?
- Oppsummere på tvers av nettselskapene:
 - Beskrivelse av illustrative case på hvert område
 - Oppgi hvilke typer case som er mest vanlig
 - ..om mulig: indikere hvilke endringer som vil ha størst betydning for arbeidsomfang og kalendertid i konsesjonsprosesser
 - I en kort presentasjon med konklusjoner

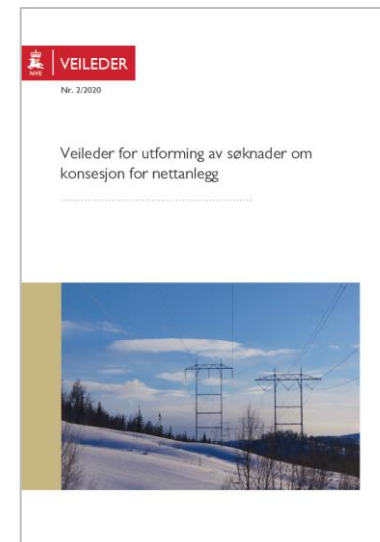
Oppsummeringen er basert på innspill fra bransjen og tilgjengelige dokumenter

Intervju med nettselskapene og NVE

- Vi har intervjuet 13 av nettselskapene med mest regionalt d-nett: Agder, BKK, Glitre Energi Nett, Elvia, L-nett, Tensio TS og TN, Lede, Arva, Mørenett, Haugaland kraft nett, Varanger Kraftnett, Eidefoss
- I tillegg har vi diskutert med NVE i to omganger
- Vi har også koordinering med Oslo Economics opp mot deres 3 utredninger
- 12. januar 2022 gjennomførte vi en WS med nettselskapene for å få innspill på et utkast. Det kom også inn skriftlige kommentarer/innspill fra flere selskap i etterkant.

Gjennomgang av dokumenter

Veileder for konsesjonssøknader og NVEs notat om tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens Energilov for å redusere konsesjonsbehandlingstiden.

Utdyper NVEs endring

Innhold

- 1 Oppsummering
- 2 Om prosjektet
- 3 **Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?
- 6 Vedlegg

Forslag til forenklinger som kan redusere ledetiden for nett

Hva innebærer det?

1

Rammekonsesjoner for nettanlegg

- Konsesjoner med oppad begrensninger på ulike parametere, dvs. større frihetsgrader innenfor gitt konsesjon.
- Utvide forslaget for trafostasjoner og lage en ramme også for luftlinje og kabelanlegg

2

Fast track

- Nettselskapet innhenter samtykke fra berørte aktører på forhånd og overleverer informasjonen til NVE godkjenne uten høring dersom saken er tilstrekkelig belyst. Egne saksbehandlere for å unngå kø. Kriterier må være oppfylt for at nettselskapet unngår konsesjonskøen

3

Redusert utredningskrav

- F.eks. ikke kreve utredning av luftlinje når nettkunder ønsker å finansiere jordkabel. Da vil man unngå risiko og spare tid i konsesjonsbehandlingen.

4

Saksgang A gjelder for alle 132 kV anlegg

- Melding erstattes med tidlig høring overfor grunneiere, myndigheter og andre interessenter for anlegg > 15 km.
- NVE utformer krav til nettselskapene på innhold i høring. Utredningsprogrammet ligger i veilederen.

5

Områdekonsesjon jordkabler på 132 kV

- Nettselskapene kan få områdekonsesjon for jordkabler opptil 132 kV også utenfor bynære strøk
- Nettselskapene bør søke om en slik konsesjon (det er ulikt ønske om dette blant nettselskapene)

6

Raskere og mer transparent klagebehandling hos OED

- Klager som åpenbart ikke blir tatt til følge må behandles raskt
- Klageprosessen må få en forpliktende framdriftsplan og søker må få status med jevne mellomrom
- Mer ressurser til klagebehandlingen

7

Fleksibilitet

- (Fortsatt) mulig å søke konsesjon der man har områdekonsesjon dersom et tiltak er konfliktfylt
- Eksporiasjonsprosessen for rigg og anlegg må kunne starte før konsesjonen er gitt, ev. at MTA*-plan behandles sammen med konsesjonssøknaden som i dag dersom det er hensiktsmessig.

NVE annonserte nylig flere forenklinger i konsesjonsbehandlingen av nettanlegg for å effektivisere tidsbruken (innenfor gjeldende regelverk)

Forenklingene gir økt fleksibilitet i transformator- og koblingsstasjoner

- Innenfor et øvre tak på spenning og innenfor eksisterende bygningsmasse/celler, kan **nettselskapene selv bestemme antall og ytelse på transformatorer**.
 - Nye brytere innenfor eksisterende bygning trenger heller ikke konsesjon.
 - Tilsvarende gjelder for nybygg og endringer av eksisterende bygg opp til 50 m2 med samme høyde som dagens bygg.
- **Alle nye konsesjoner vil gis i henhold til punktene over.**
- **Eksisterende konsesjoner må oppdateres gjennom søknad til NVE.** Nettselskap kan søke om å oppdatere alle sine konsesjoner samlet.
- Pågående konsesjonsprosesser blir prioritert.

MTA-plan forenkles og praksis rundt ekspropriasjon strammes inn

- **For mindre tiltak vil det ikke stilles krav om MTA-plan**
 - For anlegg med små virkninger, kan NVE unnlate krav om MTA plan
 - Spesifikke krav og vilkår vil settes som alternativ til MTA plan
- **Anleggsveier og anleggskjøring flyttes fra konsesjonen til MTA-plan:** Midlertidige anleggsveier, rigg- og anleggsplasser flyttes til MTA-planen
- **Økt fleksibilitet i MTA-plan:** Nettselskapet får mulighet til å etablere en 100 meter bred korridor for midlertidig kjørespor i en MTA-plan.
- **Dialog med grunneiere før søknad om ekspropriasjon:** For tiltak med få grunneiere må nettselskapet dokumentere arbeid med å oppnå enighet før søknaden om ekspropriasjon blir behandlet.

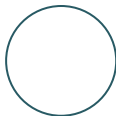
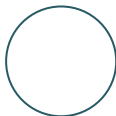

For større saker vil NVE administrere en forpliktende framdriftsplan

- Nettselskapene har spilt inn at de ønsker å bli enig med NVE om en omforent fremdriftsplan for nye saker.
- NVE uttaler derfor nå at når en sak får saksbehandler hos NVE skal søker inviteres til et møte hvor man **enes om en fremdriftsplan**
- Fremdriftsplanen **oppdateres og tilpasses** utviklingen i saken
- **NVE vil administrere** fremdriftsplanen
- Fremdriftsplanen **forplikter både nettselskap og NVE til å overholde den avtalte fremdriften** og bidrar til å **forventningsstyre** begge parter

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
 - 3.1 Utvidelse av eksisterende trafostasjoner**
 - 3.2 Flytting av eksisterende jordkabel**
 - 3.3 Justeringer i en luftlinje**
 - 3.4 Andre nettiltak**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**

Forenklinger ved oppgradering av trafoer er viktigst: mange konsesjonssaker framover og små konsekvenser for omgivelsene. NVEs foreslåtte ordning bør utvides til større bygg

	Eksterne effekter	Hvilke eksterne effekter	Tid	Prosess	# saker	Alternativ løsning
Innenfor eksisterende trafoblegg		<ul style="list-style-type: none"> Ingen Unntak hvis ny transformator skaper mer støy 	<ul style="list-style-type: none"> Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Lite eksterne innspill og klager, eksprop. ikke relevant 	<ul style="list-style-type: none"> Nettselskapet må søke om oppdatert konsesjon – deretter ikke søknad ved slike endringer 	De største selskapene har 5-10 trafoer hver de neste 5 årene, dvs. 1-2 per år og selskap, men kan komme flere	<ul style="list-style-type: none"> Utvide rammene i NVEs forslag: <ul style="list-style-type: none"> bygg -> 150 m2 – gir plass til ny trafocelle (<50 MVA) Tekniske komponenter innenfor stasjonsområder under en gitt sum og under gitte støygrenser jordspole så lenge det er enighet mellom berørte nettselskap
Utvidelse av eksisterende bygg		<ul style="list-style-type: none"> Kan være synlig innenfor gjerde Kan beslaglegge mer areal utenfor gjerdet 	<ul style="list-style-type: none"> Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Lite eksterne innspill og klager, eksprop. ikke relevant 	<ul style="list-style-type: none"> < 50 m2 nytt bygg: ny prosess som over > 50 m2: Saksgang A 		
Nytt bygg		<ul style="list-style-type: none"> Synlig for omverdenen Mindre i gravgrendte strøk 	<ul style="list-style-type: none"> Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Ev. klagebehandling: 18 mnd 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A 		

Ingen til veldig liten

Liten

Noe

Ganske høy / stor

Høy / Stor

Eksterne effekter ved oppgradering av trafostasjoner: Små i grisgrendte strøk, støy og visuelle endringer trolig viktigst i tettbygde strøk

Innenfor eksisterende bygg

Tiltak

- Endringer i tekniske anlegg tilhørende en trafo
- F.eks. Sette inn ny transformator i etablert celle innenfor eksisterende trafobygg, ev. andre tekniske komponenter innenfor dagens bygg

Eksterne effekter

- Ingen visuelle endringer for naboer etc.
- I anleggsperioden: Trafoen/utstyr transporteres inn og heises på plass
- Endringer i støy med nye/flere trafoer. Men nye trafoer støyer normalt mindre enn gamle.

Utvidelse av eksisterende bygg og flere uteanlegg innenfor stasjonsområdet

Tiltak

- Stasjonsbygget utvides med inntil 50 m2 (kan gjøres uten konsesjon for nettstasjoner med ny rammekonsesjon som vedtatt av NVE desember 2021)
- Stasjonsbygget utvides med inntil 100 m2 – noe som er tilstrekkelig til å plassere inn en ekstra trafo. + ta i bruk uteareal til ytterligere uteareal. Krever konsesjon i dag.

Eksterne effekter

- Støy er ofte viktigst, men nye komponenter støyer generelt mindre enn de gamle.
- Visuelle virkninger for naboer i tettbygde strøk under bygging og etter oppføring
- I grisgrendte strøk for trafoer med ingen naboer, vil det være ubetydelige eksterne effekter.

Nytt trafobygg på eksisterende trafoområde

Tiltak

- Nytt stasjonsbygg med inntil 50 m2 (kan gjøres uten konsesjon for nettstasjoner med ny rammekonsesjon som vedtatt av NVE desember 2021)
- Nytt bygg til transformator (50-100 m2) innenfor eksisterende stasjonsområde for å romme ny/ombygget/oppgradert trafoanlegg der det gamle bygget ikke er hensiktsmessig

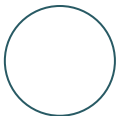
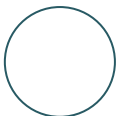

Eksterne effekter

- Visuelle virkninger for naboer i tettbygde strøk under bygging og etter oppføring
- I grisgrendte strøk for trafoer med ingen naboer, vil det være ubetydelige eksterne effekter.

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
 - 3.1 Utvidelse av eksisterende trafostasjoner**
 - 3.2 Flytting av eksisterende jordkabel**
 - 3.3 Justeringer i en luftlinje**
 - 3.4 Andre nettiltak**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**

Eksisterende kabelanlegg bør kunne oppgraderes og flyttes noe innenfor en rammekonsesjon. Luftlinje bør ikke utredes når 3. part ønsker å betale for kabel.

	Eksterne effekter	Hvilke (nye) eksterne effekter	Tid	Prosess	# saker	Alternativ løsning
Oppgradering / fornying av kabel		<ul style="list-style-type: none"> Kun ved legging 	<ul style="list-style-type: none"> Enkel søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Lite eksterne klager og innspill 	<ul style="list-style-type: none"> Havner i kø Saksgang A (< 15 km) eller B 	Usikkert hvor mange	<ul style="list-style-type: none"> Rammekonsesjon for kabler: <ul style="list-style-type: none"> Oppgradering til std. Spenning Utskiftning til ny teknologi, øker tverrsnittet, endrer isolasjon eller kapasitet ..vil ikke kreve ny konsesjon <p>Alternativer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fast track: en forenklet konsesjons-prosess hvor man henter inn forhånds-uttalelse fra relevante parter (inkl. nettselskap) og legger ved søknaden. Høring ikke nødvendig. unntak for å utrede luftlinje (ev. begrenset i tid til de neste 5 årene). Utredning av luftlinje kan skape mye støy.
Flytting av deler av et kabelanlegg		<ul style="list-style-type: none"> Kun ved legging 	<ul style="list-style-type: none"> Enkel søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Ingen eksterne innspill og klager 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A Eller forenklet (uten høring) ved godt grunnarbeid 	Mange i byer (der det mye kabler)	
Ny kabel, 3. part tar kostnaden		<ul style="list-style-type: none"> Må vurderes i konsesjons-utredninger Arealbeslag Ved legging 	<ul style="list-style-type: none"> Full søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Normal behandlingstid Høring: 2- 2,5 mnd Få innspill og klager fra private interesser, innspill fra offentlige etater 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A (< 15 km) eller B Som regel ikke klager til NVE og OED 	Usikkert, men økende	<ul style="list-style-type: none"> Normal konsesjonsprosess. Men: krav om melding erstattes av krav om tidlig høring gjennomført av nettselskapet etter NVEs spesifikasjoner. ..men unntak for å utrede luftlinje. Ny kunde villig til å betale ekstra for rask prosess uten risiko for langtekkelige klagesaker

Ingen til veldig liten

Liten

Noe

Ganske høy / stor

Høy / Stor

Eksisterende kabelanlegg: teknologiendringer og flytting av mindre deler kan gjøres uten konsekvenser for omverden.

Oppgradering / fornying av kabelanlegg

Tiltak

- Forny et kabelanlegg med nytt på samme spenningsnivå (ikke konsesjonspliktig)
- Oppgradere gammelt kabelanlegg til nytt med standard spenningsnivå (konsesjonspliktig)

Eksterne effekter / visuelle endringer

- Ingen visuell betydning etter at omleggingen er gjort
- Eventuelt gravearbeid i anleggsperioden (dersom kabel ikke ligger i kulvert og kabel kan trekkes uten graving)

Flytting av kabel til ny trase utløst av tredjepart

Tiltak

- Flytting av kabel til ny trase for å gi plass til bygging av bane, vei, industri eller bygg
- Kostnader dekkes av den som har behov for flytting, ikke nettselskapet

Eksterne effekter / visuelle endringer

- Ingen visuell betydning etter at omleggingen er gjort
- Eventuelt gravearbeid i anleggsperioden, men det skjer i hovedsak på en byggeplass pga. tredjepartens byggeprosjekt

Bygging av ny kabel der kostnad dekkes av 3. parter

Tiltak

- Bygging av nytt kabelanlegg for å dekke etterspørselen til en kunde
- Tiltaket haster, og kunden er villig til å betale ekstrakostnaden for kabel for å unngå risiko for en lang konsesjonsprosess med å bygge en konfliktfylt linje.

Eksterne effekter / visuelle endringer

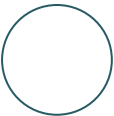

- Eksterne effekter av et kabelanlegg vil normalt være betydelig mindre av et kabelanlegg enn en luftlinje
- ..men det vil berøre mange grunneiere og andre som har interesser i grunnen, inkl. naturmangfold, kulturminner osv.
- Økonomisk: økt behov for trafostasjoner

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
 - 3.1 Utvidelse av eksisterende trafostasjoner**
 - 3.2 Flytting av eksisterende jordkabel**
 - 3.3 Justeringer i en luftlinje**
 - 3.4 Andre nettiltak**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**

Luftlinje: mindre teknologiendringer bør kunne gjøres innenfor eksisterende konsesjon. Linjer i regionalt d-nett bør ha saksgang A, melding erstattes med tidlig høring (uten vedtak)

	Eksterne effekter	Hvilke eksterne effekter	Tid	Prosess	# saker	Alternativ løsning
Temp.oppgr. - Justering av stolper		<ul style="list-style-type: none"> Avhengig av hvem som blir berørt Kan innebære å heve en mast 	<ul style="list-style-type: none"> Enkel søknad Kø hos NVE: XX Kort behandling hos NVE (1 dag) Ev høring: 2 mnd 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A NVE vurderer: høring nødv.? Søknad nødv.? 	<ul style="list-style-type: none"> Uklart 	<ul style="list-style-type: none"> Avklaring fra NVE om når nettselskapet må søke (endring over X m høyde, fra ubebodd til bebodd område osv.) Små endringer og forhåndsuttalelser fra alle berørte parter: NVE godkjenner endring uten høring
Spenningsoppgr. samme trase		<ul style="list-style-type: none"> Sp.oppgradering: ca. 4 m i bredden og 2 - 5 m i høyden. 	<ul style="list-style-type: none"> Full søkand Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Behandlingstid: Ukjent Høring: 2-3 mnd Ev. klagebehandling: 18 mnd (+/-) 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A (< 15 km) eller B 	<ul style="list-style-type: none"> En del 	<ul style="list-style-type: none"> Rammekonsesjon for mindre tiltak som å øke tverrsnittet (ikke behov for konsesjon) Fra saksgang B til saksgang A (> 15 km), men helst fjerne saksgang B og innføre krav til tidlig høring som alt.
Ny linje i parallell med gammel trase		<ul style="list-style-type: none"> Nettoeffekten er null/neglisjerbar Men – endrer arealet som blir båndlagt, så effekten kan bli positiv for noen og negativ for andre 	<ul style="list-style-type: none"> Full søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Behandlingstid: XX Ev. klagebehandling: 18 mnd (+/-) 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A (< 15 km) eller B 	<ul style="list-style-type: none"> En del 	<ul style="list-style-type: none"> Fra saksgang B til saksgang A (> 15 km), men helst fjerne saksgang B og innføre krav til tidlig høring som alt. Dersom forhåndsuttalelse fra alle grunneierne og off. etater: høring ikke nødvendig (fast-track)

Ingen til veldig liten

Liten

Noe

Ganske høy / stor

Høy / Stor

Luftlinjer: For oppgradering i samme trase eller i ny, parallell trase er konsekvensene betydelig lavere enn for nye linjer, men påvirker lokale grunneiere i noen grad.

Justering av stolper (temperaturoppgradering)

Tiltak

- Innebærer å sikre at en linje ikke kommer for nær bakken ved økt strøm på linjen
- Tiltaket krever som hovedregel ikke konsesjon, men kan kreve behandling dersom mastene endres, til tross for at maste plassering ikke er definert i konsesjonen

Eksterne effekter / visuelle endringer

- Stort sett: fjerne trær, ev, jord under linjen
- Noen ganger: heve linjen, dvs. flytte eller øke høyden på enkelte stolper
- Hvorvidt dette vil ha betydning for omverdenen eller ikke avhenger av hvor masten flyttes til eller hva som finnes rundt masten

Oppgradering av linje i samme trase (f.eks. spenningsoppgradering)

Tiltak

- **Spenningsoppgradering:** Oppgradering fra 66 kv til 132 kv
- **Øke tverrsnittet:** Øke tverrsnittet på en linje for å kunne transportere mer strøm. (ikke krav om konsesjon)

Eksterne effekter / visuelle endringer

- **Spenningsoppgradering:** Oppgradering fra 66 kv til 132 kv har forholdsvis små visuelle endringer. Bredden på traseen øker med 4 m og høyden øker med 2-5 m.
- **Øke tverrsnittet:** Linjene får noe økt tykkelse

Ny linje parallell med gammel (som rives)

Tiltak

- Eksisterende linje skal fornyes eller oppgraderes
- Ny linje skal legges så nært opptil eksisterende trase som mulig, men må legges ved siden av for at eksisterende linje skal være i drift i byggeprosessen

Eksterne effekter / visuelle endringer

- Ny linje legges 20-100m ved siden av eksisterende linje
- Samlet visuell påvirkning endres ikke, siden gammel linje rives
- Linjen vil i hovedsak påvirke de samme grunneierne, **men** båndlegge nytt areal og frigjøre det gamle.

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
 - 3.1 Utvidelse av eksisterende trafostasjoner**
 - 3.2 Flytting av eksisterende jordkabel**
 - 3.3 Justeringer i en luftlinje**
 - 3.4 Andre nettiltak**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**

Saksgang B bør fjernes for sjøkabler. Konsesjon søkes kun ved tilrettelegging for sp. Oppg, og ikke ved spenningssetting. Områdekonsesjon for industriområder.

	Eksterne effekter	Hvilke eksterne effekter	Tid	Prosess	# saker	Alternativ løsning
Oppgradering av sjøkabel		<ul style="list-style-type: none"> Kan være usikkert Som regel profesjonelle aktører som berøres Liten visuell virkning for naboer 	<ul style="list-style-type: none"> Enkel søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Kort behandlingstid Høring: 2-2,5 mnd Lite eksterne klager og innspill 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A (< 15 km) eller B 	<ul style="list-style-type: none"> Mange 	<ul style="list-style-type: none"> Behandling som i dag, men bruke saksgang A + krav om tidlig høring for anlegg > 15 km
Tilrettelegge for sp. oppgradering		<ul style="list-style-type: none"> Sp.oppgradering: ca. 4 m i bredden og 2 til 5 m i høyden. 	<ul style="list-style-type: none"> Enkel søknad Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Behandlingstid: antatt kort Høring: 2-3 mnd Ev. klagebehandling: 18 mnd 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A (< 15 km) eller B 	<ul style="list-style-type: none"> Noen 	<ul style="list-style-type: none"> Konsesjon søkes kun ved tilrettelegging for ny spenning. Ved idriftsettelse av ny spenning: nettselskapet melder fra til NVE, nasjonal systemansvarlig og andre nettselskap
Endringer på et industriområde		<ul style="list-style-type: none"> Nettoeffekten er null/neglisjerbar Men – endrer arealet som blir båndlagt, så effekten kan bli positiv for noen og negativ for andre 	<ul style="list-style-type: none"> Totalt: Ventetid saksbehandler: 6-8 mnd Behandlingstid: XX Høring: 2-3 mnd Ev. klagebehandling: 18 mnd 	<ul style="list-style-type: none"> Saksgang A 	<ul style="list-style-type: none"> Noen 	<ul style="list-style-type: none"> Områdekonsesjon for kabler (tilsvarende som for bynære strøk) Dersom forhåndsuttalelse fra alle grunneierne og off. etater: høring ikke nødvendig (fast-track)

Ingen til veldig liten

Liten

Noe

Ganske høy / stor

Høy / Stor

Eksterne konsekvenser for sjøkabler kan være usikkert, må utredes. Eksterne konsekvenser ved tilrettelegging av sp.oppgr. og ikke ved spenningssetting. Endringer inne på industriområder antas ha små konsekvenser.

Sjøkabel	Tilrettelegging for spennings-oppgradering	Endringer i nettanlegg på industriområder
Tiltak <ul style="list-style-type: none">• Oppgradering av spenning i sjøkabel i eksisterende trase	Tiltak <ul style="list-style-type: none">• Spenningsoppgradering som skjer i to faser:<ul style="list-style-type: none">• Først tilrettelegge for sp.oppgradering• På et senere tidspunkt: ta i bruk økt spenningsnivå• Må man søke begge ganger eller kun en?	Tiltak <ul style="list-style-type: none">• Endring av nettanlegg inne på et industriområde
Eksterne effekter <ul style="list-style-type: none">• Kan være noe uklart, særlig for gamle kabler lagt før det var krav om konsesjoner og høringer for sjøkabler	Eksterne effekter <ul style="list-style-type: none">• Eksterne effekter oppstår ved tilretteleggingen av nytt spenningsnivå• Betydningen for kraftsystemet skjer ved økt spenning på linjen	Eksterne effekter <ul style="list-style-type: none">• Anlegget flyttes internt på industriområdet• Legges i bakken (luftlinje fjernes)

Innhold

- 1 Om prosjektet
- 2 Oppsummering
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?
- 6 Vedlegg

Forslag til forenklinger som kan redusere ledetiden for nett

Hva innebærer det?

1

Rammekonsesjoner for nettanlegg

- Konsesjoner med oppad begrensninger på ulike parametere, dvs. større frihetsgrader innenfor gitt konsesjon.
- Utvide forslaget for trafostasjoner og lage en ramme også for luftlinje og kabelanlegg

2

Fast track

- Nettselskapet innhenter samtykke fra berørte aktører på forhånd og overleverer informasjonen til NVE godkjenne uten høring dersom saken er tilstrekkelig belyst. Egne saksbehandlere for å unngå kø. Kriterier må være oppfylt for at nettselskapet unngår konsesjonskøen

3

Redusert utredningskrav

- F.eks. ikke kreve utredning av luftlinje når nettkunder ønsker å finansiere jordkabel. Da vil man unngå risiko og spare tid i konsesjonsbehandlingen.

4

Saksgang A gjelder for alle 132 kV anlegg

- Melding erstattes med tidlig høring overfor grunneiere, myndigheter og andre interessenter for anlegg > 15 km.
- NVE utformer krav til nettselskapene på innhold i høring. Utredningsprogrammet ligger i veilederen.

5

Områdekonsesjon jordkabler på 132 kV

- Nettselskapene kan få områdekonsesjon for jordkabler opptil 132 kV også utenfor bynære strøk
- Nettselskapene bør søke om en slik konsesjon (det er ulikt ønske om dette blant nettselskapene)

6

Raskere og mer transparent klagebehandling hos OED

- Klager som åpenbart ikke blir tatt til følge må behandles raskt
- Klageprosessen må få en forpliktende framdriftsplan og søker må få status med jevne mellomrom
- Mer ressurser til klagebehandlingen

7

Fleksibilitet

- (Fortsatt) mulig å søke konsesjon der man har områdekonsesjon dersom et tiltak er konfliktfylt
- Eksporiasjonsprosessen for rigg og anlegg må kunne starte før konsesjonen er gitt, ev. at MTA-plan behandles sammen med konsesjonssøknaden som i dag dersom det er hensiktsmessig.

Forslagene vil redusere ledetiden for konsesjonsbehandlingen

Redusert ledetid

1

Rammekonsesjoner for nettanlegg

- Minst 9 mnd redusert ledetid (kø og behandlingstid) – men man må først bruke tid på å endre dagens konsesjoner til rammekonsesjoner
- Det er lite klager på nettanlegg der rammekonsesjoner aktuelt, men risikoen for klagebehandling på 2-36 mnd fjernes

2

Fast track

- Køtiden fjernes, noe som vil spare 6-8 mnd i ledetid

3

Redusert utredningskrav

- Usikkert hvor mye tid som blir spart
- Men – støyen rundt et nettanlegg blir kraftig redusert, og dermed risikoen for en klagebehandling på 2-36 mnd

4

Saksgang A gjelder for alle 132 kV anlegg

- Fjerner 1 av 3 klageadganger for et (kontroversielt) nettanlegg og dermed 2-36 mnd i klagebehandling

5

Områdekonsesjon jordkabler på 132 kV

- 7-9 mnd (inkl. kø) for enkle saker
- 12-20 mnd (inkl. kø) for lengre kablelanlegg

6

Raskere og mer transparent klagebehandling hos OED

- Dagens klageprosesser tar 1-36 mnd, bør kuttes mye
- Viktig er også å vite hvor i prosessen klagebehandlingen er for et realistisk bilde av når den er avklart

7

Fleksibilitet

- Sikrer mulighet for parallelle prosesser når søknad og ekspropriasjon kan ta tid
- Kan spare tiden til ekspropriasjonssøknaden ved å unngå at den må gjøres for rigg og transport etter at konsesjonen på nettanlegget er gitt

NVE må forholde seg til en del lover og forskrifter, og kan ikke gjennomføre alle endringsforslag. Strømnettutvalget står fritt til å foreslå endringer utenfor dagens lovverk.

Energiloven og Energilovsforskriften regulerer tiltak som krever konsesjon

følge energiloven § 3-1 og energilovforskriften § 3-1 **kreves** det **konsesjon** for å bygge, eie drive følgende anlegg:

- Høyspente anlegg (spenning over 1000 V vekselstrøm eller 1500 V likestrøm)
- Lavspente anlegg (spenning opp til og med 1000 V vekselstrøm eller 1500 V likestrøm)

Anlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, er **unntatt fra plan- og bygningsloven**, jf. plan- og bygningsloven § 1-3 siste ledd

Etablering av anlegg i medhold av områdekonsesjon omfattes imidlertid av plan- og bygningsloven. Det betyr at kommunene i slike saker selv bestemmer hvilken behandling de ønsker for det enkelte anlegget.

Energiloven skal sikre at berørte parter kan komme med innsigelser

Kommuner og berørte statlige etater kan reise innsigelser mot konsesjonssøkte tiltak, jf. energiloven § 2-1 sjuende ledd.

Innsigelser må være fremmet innen høringsfristen satt av NVE. Ved innsigelser skal Olje- og energidepartementet behandle saken etter at NVE har fattet vedtak.

Forskrift om konsekvensutredninger stiller krav til konsekvensutredning

Saksgang B: Nye anlegg med spenning på minst 132 kV og lengde på mer enn 15 kilometer, og fornying av anlegg med spenning minst 132 kV og mer enn 15 km ny trasé, omfattes av § 6 i forskrift om konsekvensutredninger

Saksgang A: Alle øvrige kraftoverføringsanlegg omfattes av § 7 i forskriften og skal konsekvensutredes i forbindelse med søknad, men er ikke meldingspliktige etter forskrift om konsekvensutredninger

- Alle ledninger med spenning under 132 kV, uansett lengde
- Spenningsoppgraderinger¹ fra 66 til 132 kV, når det er mindre enn 15 km kraftledning i ny trasé
- Spenningsoppgraderinger fra 300 til 420 kV, når det er mindre enn 15 km ny trasé

Rammekonsesjon for trafostasjoner – endring allerede (delvis) innført av NVE

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: A

Hva er endringen i prosessen?

NVEs endring i konsesjonsbestemmelser for trafoer

- Nettselskapene kan bestemme antall og ytelse på transformatorer og sette inn nye brytere. Det samme gjelder nybygg/endringer opptil 50 m2.
- Alle nye trafoer får konsesjonen spesifisert etter nye kriterier (med redusert detaljnivå sml. med i dag). Nettselskapene må søke for å få oppdatert konsesjon for sine trafostasjoner før endringene gjelder.

Nettselskapenes forslag til utvidelse:

- Utvide endringen i NVEs forslag til å gjelde utendørsanlegg på egen grunn og innenfor gjerdet og bygg 50-100 m2: naboer, kommune og statsforvalter må informeres og gi sine innspill. Ved store protester: normal konsesjonsprosess. Dette gjør det mulig med enkel behandling for lite konfliktfylte endringer, men normal prosess der det konfliktfylt

Aktuelt for

- Trafostasjoner, bygg:
 - Unntatt konsesjon for nybygg/utvidelser inntil 50 m2
 - Bør utvides til 100 m2 (for å få plass til ny trafocelle (<50 MVA))
- Flere anleggsinstallasjoner bør kunne settes opp innenfor gitte konsesjoner:
 - reaktor i tilknytning til jordingssystem med lavohmig jording
- Trafostasjoner, uteområder innenfor eksisterende konsesjonsgitte område. Mulig å sette opp utendørsanlegg uten konsesjon
 - Koblingsanlegg (utvidelse/nytt)
 - Tilhørende høyspentanlegg
 - Tilhørende hjelpeanlegg
 - Tilhørende linjer og kabler internt på stasjonen
- ..forutsatt gitte støygrenser i nye anlegg
- ..forutsatt informasjon til og forhåndsuttalelser fra naboer/gjenboere
- ..og innmelding av tiltakene til NVE og FOS

Fordeler

- Mange trafoer i regionalt d-nett skal utvides de neste 5-10 årene – dette er tiltak som monner på ledetid for nettselskapene

Ulemper

- Konsesjonen må oppdateres til nye vilkår for alle eksisterende trafoer, kan gi økt trykk på konsesjonsressursene en periode

Rammekonsesjon for eksisterende kabelanlegg - tilsvarende som for trafoer

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: A/B

Hva er endringen i prosessen?

Etablere en tilsvarende ordning for mindre endringer i eksisterende kabelanlegg som for trafoer, dvs. endringer som ikke har betydning for omverden og lave kostnader kan gjennomføres uten konsesjonsbehandling, men med informasjon og forhåndsuttalelse fra relevante myndigheter.

Dvs. eksisterende jordkabler kan få rammekonsesjon på samme måte som for trafoer – dagens konsesjoner endres til å gjelde innenfor gitte rammer.

Aktuelt for

Eksisterende jordkabelanlegg som skal:

- Oppgradere til standard spenning
- Flyttes noen meter, oftest av hensyn til 3. parter som dekker kostnaden
- «1-1 utskifting» selv om det er ny teknologi, øker kapasiteten eller endrer på isolasjonen
- Øke tverrsnitt

..skal ikke konsesjonsbehandles, men kan endres innenfor eksisterende konsesjon

Nettslskapet melder endringen til NVE og til FOS.

Fordeler

- Mange jordkabler skal oppgraderes eller gjøre små endringer på i perioden framover
- Med innført endring, vil antallet konsesjonssøknader bli redusert og frigjøre tid til andre konsesjoner

Ulemper

- Konsesjonen må oppdateres til nye vilkår for alle eksisterende trafoer, kan gi økt trykk på konsesjonsressursene en periode

Kommentar

- Dersom spenningsoppgradering av jordkabler fortsatt skal ha konsesjonssøknad, bør prosessen forenkles vesentlig fra i dag: fast track uten høring om med NVE som gjennomfører vedtak

Rammekonsesjon for mindre justeringer av luftlinjer

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: A/B

Hva er endringen i prosessen?

Etablere en tilsvarende ordning for mindre endringer i eksisterende kabelanlegg som for trafoer, dvs. endringer som ikke har betydning for omverden og lave kostnader kan gjennomføres uten konsesjonsbehandling, men med informasjon og forhåndsuttalelse fra relevante myndigheter.

Dvs. eksisterende luftlinjer kan gjøre mindre endringer innenfor rammen av dagens konsesjon.

Nettskapet melder endringen til NVE og til FOS

Aktuelt for

Eksisterende luftledninger som skal f.eks:

- Endre tverrsnitt
- Reinvestere til ny teknologi
- Dimensjonering av enkeltmaster

Kommentar

Fordeler

- Med innført endring, vil antallet konsesjonssøknader bli redusert og frigjøre tid til andre konsesjoner

Ulemper

- Konsesjonen må oppdateres til nye vilkår for alle eksisterende trafoer, kan gi økt trykk på konsesjonsressursene en periode

Fast track-behandling hos NVE når nettselskapet har innhentet skriftlige samtykker fra berørte aktører på forhånd

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: A

Hva er endringen i prosessen?

- Nettselskapene avklarer tiltaket og innhenter skriftlig forhånduttalelser fra berørte aktører og legger dette ved konsesjonssøknaden
- NVE kan godkjenne konsesjon uten høring dersom utredningen vurderes til å være tilstrekkelig i henhold til forskrift om konsekvensutredninger § 3
- Søknader som oppfyller kravet til fast-track bør ha krav om kort ventetid på saksbehandler. I så fall må NVE sette av saksbehandlingstid til saker som oppfyller kravene

Aktuelt for

- Kun aktuelt for endringer i eksisterende anlegg ved tiltak med få berørte aktører
- Tiltak med få grunneiere og enkelt å få oversikt over berørte parter
- ..for trafoer, linjer og jordkabler dersom utvideler av rammetillatelser ikke når fram

Fordeler

- Avklaringer fra interessentene uten høringsprosess.
- Enkle saker får enkel og rask behandling

Kommentar

Ulemper

- Kan man risikere at man gjør tiltak uten at det er god oversikt over berørte parter?
- Avbøtes ved at NVE gjør en vurdering i tillegg til nettselskapet. Om nettselskapet har gått for smalt ut, vil søknaden settes tilbake i køen og/eller sendes på høring

Redusere utredningskravet i noen tilfeller, f.eks. ikke kreve utredning av luftlinje dersom en nettkunde ønsker å dekke ekstrakostnaden ved en jordkabel

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: X

Hva er endringen i prosessen?

- Redusere utredningskravet i enkelte prosesser. For noen tilfeller må trolig konsekvensutredningsforskriften endres, for andre må NVEs praksis endres.
- NVE kan gi mer forutsigbarhet for hva som kan unnlates i hvilke tilfeller for å unngå nye utredninger sent i prosessen (forsinker framdriften) – f.eks. for luftledninger
- Nettselskapene kan allerede argumentere for at enkelte utredninger ikke er aktuelle for en gitt linje i sine konsesjonssøknader, men for noen av eksemplene krever ofte NVE de gitte utredningene.

Aktuelt for

- Utredning av luftlinje når en nettkunde ønsker å ta ekstrakostnaden ved jordkabel for å redusere risikoen og ledetiden for et nettnanlegg
- Unngå å utrede luftlinje ved oppgradering av en eksisterende jordkabel
- Spenningsoppgradering i eksisterende trase (grunneiere må fortsatt høres)

Kommentar

- Nettselskapets kostnader kan øke til tross for at ekstern kunde dekker jordkabling. Jordkabel krever flere trafoer enn luftlinje. Kan kunden også dekke disse?

Fordeler

- Formålet vil være å *reducere unødvendig støy* og høringsinnspill mot luftlinje når en nettkunde tar kostnaden for en jordkabel
- Formålet er også at utredningene og prosessen ellers er proporsjonal i forhold til inngrepene for nettanlegget.

Ulemper

- Risikerer man at noen hensyn ikke blir utredet godt nok?

Fjerne saksgang B for alle nettanlegg (melding om konsekvensutredningsprogram)

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: B → A

Hva er endringen i prosessen?

- Dagens prosess med melding om konsekvensutredningsprogram erstattes med et krav om at nettselskapene skal gjennomføre en forhåndshøring hvor de får innspill fra relevante aktører på planene de har for konsekvensutredninger
- Dokumentasjon på den tidlige høringsprosessen legges ved konsesjonssøknaden. Normal høring i konsesjonsøknadsprosessen.
- Med denne endringen vil alle tiltak i regionalt d-nett som krever konsesjon følge saksgang A

Aktuelt for

- Alle kraftoverføringsanlegg i regionalt d-nett som i dag krever saksgang B
- Dersom nettselskapene ikke vinner igjennom med at endringen gjelder for alle nettanlegg: endringen gjelder for spenningsoppgraderinger og jordkabel

Kommentar

- I praksis gjennomføres det samme arbeidet inkl. medvirkning, men i regi av nettselskapene uten involvering av myndighetene (NVE)

Fordeler

- Formålet vil være å spare ressurser i NVE og å spare tid/risiko ved at konsesjonsprosessen får ett mindre enkeltvedtak som kan påklages

Ulemper

- Nettselskapene risikerer at NVE mener at forhåndsarbeidet ikke er godt nok og at de må gjøre prosessen på nytt, noe som tar tid

Utvide bruk av områdekonsesjon for 132 kV jordkabler (i/utenfor bynære strøk for 132 kV kabel, industriområder)

Luftlinje

Kabel

Transformator

Saksgang: A

Hva er endringen i prosessen?

- Jf. energilovforskriften § 3-1 kan selskaper få utvidet områdekonsesjon for kablede anlegg og utvidelser i bestående transformator- og koplingsstasjoner, med nominell spenning opp til og med 132 kV innenfor et avgrenset område med et betydelig bymessig preg.

Mulig utvidelse:

- NVE gir nettselskap utvidet områdekonsesjon for kabling også utenfor bynære strøk.

Nettselskapene ønsker i så fall:

- at nettselskapene kan søke konsesjon for 132 kV jordkabler også innenfor en områdekonsesjon for de tiltakene som har høyt konfliktnivå
- Dette inkluderer luftlinjer som utgjør en liten del av et kablet anlegg

Aktuelt for

- I dag: Bynære strøk etter søknad. Nye og eksisterende kabelanlegg
- Utvidelser:
- Nettselskapene kan søke områdekonsesjon for kabler på 132 kV for et større område også utenfor bynære strøk
- Industriområder får områdekonsesjon opp til 132 kV

Kommentar

- Flere nettselskap kan trolig få innvilget utvidet områdekonsesjon for bynære strøk innenfor dagens regelverk**
- Det er ikke ubetinget støtte til utvidet bruk av områdekonsesjon for 132 kV i nettselskapene**

Fordeler

- Fjerner konsesjonsprosessen
 - Få saksbehandler 6-8 mnd.
 - Saksbehandlingstid
 - Frigir tid hos NVE som er positivt for andre konsesjonsprosesser

Ulemper

- Anleggskonsesjon gjør prosess mot andre aktører enklere
- Kan skape økt press på bruk av jordkabel
 - Tid og ressurser hos nettselskapet
 - Ev. høyere nettleie for alle

OEDs klageprosess må gjøres mer transparent og flere klager må behandles raskt

Raskere avklaring på enkle saker

- Flere av nettselskapene tar til ordet for at **OED bør gjør tilsvarende grep som NVE**.
- Med det menes det at nettselskapene forventer at de kan få en **raskere avklaring på saker som åpenbart ikke vil vinne frem** eller bli tatt til følge.
- Dette kan for eksempel gjøres ved at **OED utarbeidet et rammeverk («fast-track»)** for rask behandling av disse sakene.
- Det er noe uenighet hvorvidt selskapene ønsker å **redusere klageadgangen**. Noen selskap tar til ordet for at berørte parter kun skal få klage en gang
- De fleste mener dagens klageadgang er grei med begrunnelse om at det gir nettselskapene **integritet** og **ivaretar ytringsfriheten og demokratiet**.

Ønsker saksbehandlingsplan

- Nettselskapene ønsker at **OED setter opp en saksbehandlingsplan** på klagesaker som havner hos dem.
- Dette tiltaket vil gjøre at nettselskapene kan ha en bedre **kommunikasjon** med OED underveis i prosessen.
- I dag vet **nettselskapene veldig lite om saken** og hvordan OED ligger an i prosessen.
- Nettselskapene har også en hypotese om at det vil kunne føre til **smidigere prosesser** hos OED.

Nok ressurser og kapasitet hos OED?

- Nettselskapene opplever **stor variasjon i hvor lang tid det tar å få avklaring på en klage** som er sendt til OED.
- I verste fall kan det bli **utsettelse på flere år** dersom en klage blir sendt til OED.
- Nettselskapene er **kritiske** til om det finnes **nok ressurser og kapasitet til å behandle klagesaker** hos OED.
- Dersom nettselskapene må ventet i flere år før de får avklaringer kan det være med **utsette elektrifiseringen** av samfunnet.

Nettselskapene ønsker noe fleksibilitet på flere områder

Bruk av NVEs konsesjon også i områdekonsesjoner

- Nettselskapene ønsker (fortsatt) å kunne sende søknader om konsesjon for nettanlegg også innenfor områdekonsesjoner (132 kV kabel) for særlig konfliktfylte anlegg

Noe frihet i om MTA-planen legges inn i konsesjonssøknaden eller ikke

- Detaljer i en MTA-plan er tatt ut av konsesjonssøknaden etter nettselskapenes ønske. Det er bra.
- I noen tilfeller kan det likevel spare tid og fungere godt å behandle MTA-plan og konsesjon samlet
- Det kan gjelde særlig der det er behov for ekspropriasjon også til MTA-planen.

Innhold

- 1 Om prosjektet
- 2 Oppsummering
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?
- 6 Vedlegg

Hvordan kan nettselskapene bidra til å holde tiden i konsesjonsprosessene nede?

- Fokuserer på å holde tidsfrister gitt i fremdriftsplan med NVE (ny ordning)
- Send inn gode søknader med godt grunnarbeid overfor interessenter og gjøre gode utredninger. Søke råd internt og eksternt ved behov
- Spre kunnskap om god praksis for konsesjonssøknader internt og på tvers av nettselskap. Det er i følge NVE sprik i kvalitet mellom og internt i nettselskapene.
- Annet?

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**
 - 6.1 Dagens konsesjonsprosesser**

Innhold

- 1 Om prosjektet**
- 2 Oppsummering**
- 3 Eksempler på nettiltak der forenkling bør gjøres**
- 4 Alternativer til dagens prosess for nettiltak med små eksterne konsekvenser**
- 5 Hvordan kan nettselskapene selv bidra til raskere konsesjonsbehandling?**
- 6 Vedlegg**
 - 6.1 Dagens konsesjonsprosesser**

Oppsummering: Tiltak i regionalt distribusjonsnett må ha anleggskonsesjon – konsesjonsprosessen varierer i omfang og er regulert i ulike lover og forskrifter

Nettselskapene må ha anleggskonsesjon i regionalt distribusjonsnett

- Nettselskapene har områdekonsesjon opptil 22 kV – for **høyere nettnivåer er alle nett-tiltak konsesjonspliktige**
 - Nettselskap kan få **utvidet områdekonsesjon** i bynære strøk
 - Anlegg med anleggskonsesjon er **unntatt plan- og bygningsloven**
- **Konsesjonsbehandlingen** skal undersøke om tiltaket har større fordeler enn ulemper og setter krav som utbygger må forholde seg til
 - Nett bygges for å tilrettelegge for annen aktivitet – NVE avviser sjelden
 - Søknadsbehandlingen handler i stor grad om å **finne de beste løsningene**
 - Konsesjonsprosessen sørger for **medvirkning** av befolkningen

Konsesjon for nett-tiltak i regionalt d-nett følger enten saksgang A eller B

- Saksgang A: Kraftledning med spenning **lavere enn 132 kV**, kraftledninger med spenning **fra og med 132 kV og lengde under 15 km, transformatorstasjoner, koblingsstasjoner o.a.**
 - De minste tiltakene trenger ikke høring
- Saksgang B: Alle nye eller fornyede kraftoverføringsanlegg på **minst 132 kV med lengde over 15 km.**
 - Saksgang B må ha **melding** hvor tiltakshaver legger frem forslag om konsekvensutredningsprogram som skal på høring
 - Alle tiltak skal ha høring
- Omfang på **MTA-plan** tilpasses tiltaket – utarbeidelse skal skje i kontakt med berørte

Konsesjonsprosessen er regulert i flere ulike lover og forskrifter

- Konsesjonsprosessen er regulert i lovverket – **hvis man vil endre konsesjonsprosessen må man endre lovene/forskriftene**
- **Energiloven og energilovforskriften** fastsetter hva som skal ha konsesjon og hva søknaden skal inneholde
 - Oppgradering av nettanlegg 1-1, temperaturoppgradering uten endring på master og økt tverrsnitt på luftlinjer trenger ikke konsesjon
 - Mindre endringer som er avklart med NVE på forhånd at kan gjennomføres innenfor gjeldende konsesjon
- **Konsekvensutredningsforskriften** fastsetter hva som skal følge saksgang B
- **Forvaltningsloven** regulerer medvirkning av berørte parter og deres klageadgang

Nettselskapene har områdekonsesjon opptil 22 kV – for høyere nettnivåer er alle nett-tiltak konsesjonspliktige

I lokalt distribusjonsnett har nettselskapene områdekonsesjon

- Områdekonsesjonen gir nettselskapet rett til å bygge nett uten konsesjon (gjelder opptil 22 kV)
- Områdekonsesjonær har leveringsplikt: Tilknytte alle som ønsker det (mot anleggsbidrag) og sørge for at nettet er i stand til å levere strøm
- Inntektsrammereguleringen gir sterke incentiver til å være kostnadseffektiv i lokalt distribusjonsnett enn i regionalt nett
- Noen nettselskaper har *utvidet* områdekonsesjon i bynære strøk – denne utvider retten til å bygge nett til å også gjelde kabling over 22 kV*
 - Gitt til BKK (Bergen), Elvia (Oslo), Tensio TS (Trondheim), Arva (Tromsø og Bodø), trolig også flere
- Etablering av anlegg underlagt områdekonsesjon omfattes av plan- og bygningsloven

I regionalt distribusjonsnett må nettselskapene søke om anleggskonsesjon for de aller fleste nett-tiltak

- Anleggskonsesjonær har tilknytningsplikt
 - Tillatte at aktører kan kople seg på eksisterende nettanlegg
- Konsesjonsbehandlingen sikrer at det ikke bygges unødvendig nett og at mest hensiktsmessige alternativ velges
 - Nettselskapenes incentiver til kostnadseffektivitet i inntektsrammereguleringen er ikke like sterke som for nettanlegg med områdekonsesjon
- Anlegg med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningsloven
 - Kommuner og berørte statlige etater har innsigelsesrett mot konsesjonssøkte tiltak

**Åpningen for utvidet områdekonsesjon beskrives i energilovforskriften § 3-3: Områdekonsesjon kan også gis for kablede anlegg og utvidelser i bestående transformator- og koplingsstasjoner, med nominell spenning opp til og med 132 kV, forutsatt at disse ligger innenfor et avgrenset område med et betydelig bymessig preg.* THEMA Consulting Group 40

Konsesjonsbehandlingen skal undersøke om tiltaket har større fordeler enn ulemper og setter krav som utbygger må forholde seg til

Formål

- Konsesjonsbehandling av nettanlegg skiller seg fra øvrige konsesjoner (f.eks. til kraftproduksjon) fordi **nett bygges for å tilrettelegge for annen aktivitet**
- Bygging av nett er dermed nødvendig for å muliggjøre aktivitet
 - Kraftproduksjon (egen konsesjon)
 - Forbruk av kraft – alminnelig forsyning eller næring
- NVE avviser derfor sjelden konsesjonssøknader. Behandlingen handler i stor grad om å finne de beste løsningene.
- Demokratisk involvering er viktig for å finne de beste løsningene og å sikre legitimitet for nettanlegg

Konsekvenser for omgivelsene

- Landskap/visuelle konsekvenser
- Støyforurensing
- Kulturminner, reindrift, friluftsliv, drikkevann, landbruk, vassdrag og kantvegetasjon

Miljø og klima

- Naturmangfold
- Utslipp av miljøgifter
- Forurensing lokalt og globalt

Økonomisk rasjonelt

- Bare bygge nett når det er nødvendig
- Benytte mest hensiktsmessige alternativ
- (viktig fordi insentivene i IR for regionalt d-nett ikke er like sterke som for lokalt d-nett)

Annet

- Kraftsystemet (systemdrift, andre nettselskap)
- Øvrig lovverk

Prosess

- Hvor omfattende **konsesjonsbehandlingen er avhenger av nett-tiltakets omfang**
- Høringer, publisering av informasjon og møter med interessenter gjennomføres for å ivareta **medvirkning av befolkningen og relevante myndigheter**
- **Nettselskapene har separate prosesser mot Statnett som systemansvarlig**
 - Systemansvarlig godkjenner at nett-tiltak er forsvarlig i et kraftsystemperspektiv
 - Anleggsdata oppdateres i total oversikt (Fosweb)
 - ..men de spiller også inn i høringsprosesser

Konsesjonsprosessen er regulert i lovverket – hvis man vil endre konsesjonsprosessen må man endre lovene/forskriftene

Lovverket regulerer

- **Energiloven** fastsetter at kraftoverføringsanlegg skal ha konsesjon og at departementet fastsetter ved forskrift hvor høy spenning eller hvilken installert effekt et elektrisk anlegg skal ha før det trengs konsesjon (§ 3-1)
- **Energilovforskriften** spesifiserer hva som er konsesjonspliktig (§ 3-1) og hva en søknad om konsesjon skal inneholde (§ 3-2)
- **Konsekvensutredningsforskriften** fastsetter hvilke tiltak som skal ha konsekvensutredning med og uten melding
 - Uten melding: «Kraftledninger som krever anleggs-konsesjon» → Saksgang A
 - Med melding: «Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og en lengde på mer enn 15 km» → Saksgang B
- Medvirkning av berørte parter og deres klageadgangen er fastsatt i **forvaltningsloven**
 - Hvem anses som «part» og hvilke rettigheter har disse når det fattes enkeltvedtak som kan gi virkninger som berører dem

Sentrale lover og forskrifter

Energiloven

- Anlegg for produksjon, omforming, overføring og distribusjon av elektrisk energi kan ikke bygges, drives eller eies uten konsesjon (inkl. ombygging eller utvidelse)
- Med noen unntak - se neste slide

Oreigningslova/Ekspropriasjonsloven

- Adgang til nødvendig grunn kan skje gjennom frivillige avtaler eller ekspropriasjon
- Regler om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse er hjemlet i lov om oreigning av fast eiendom

Plan- og bygningsloven og konsekvensutredningsforskriften

- Regionalnett er unntatt plan- og bygningsloven men konsekvensutredningsforskriften gjelder for alle konsesjonspliktige nettanlegg
- Plikten til å sende melding med forslag til utredningsprogram inntre bare for kraftoverføringsanlegg 132 kV eller høyere og over 15 km

Forvaltningsloven

- Rammer for myndighetenes saksbehandling inkl. klageadgang

Andre relevante lover inkluderer Offentlighetsloven, Naturmangfoldsloven, NEM-forskriften, Kulturminneloven, Sameloven, Reindriftsloven, Vegloven, Kyst- og farvannsloven og forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder

Proessen for konsesjonsbehandling avhenger av type nettanlegg

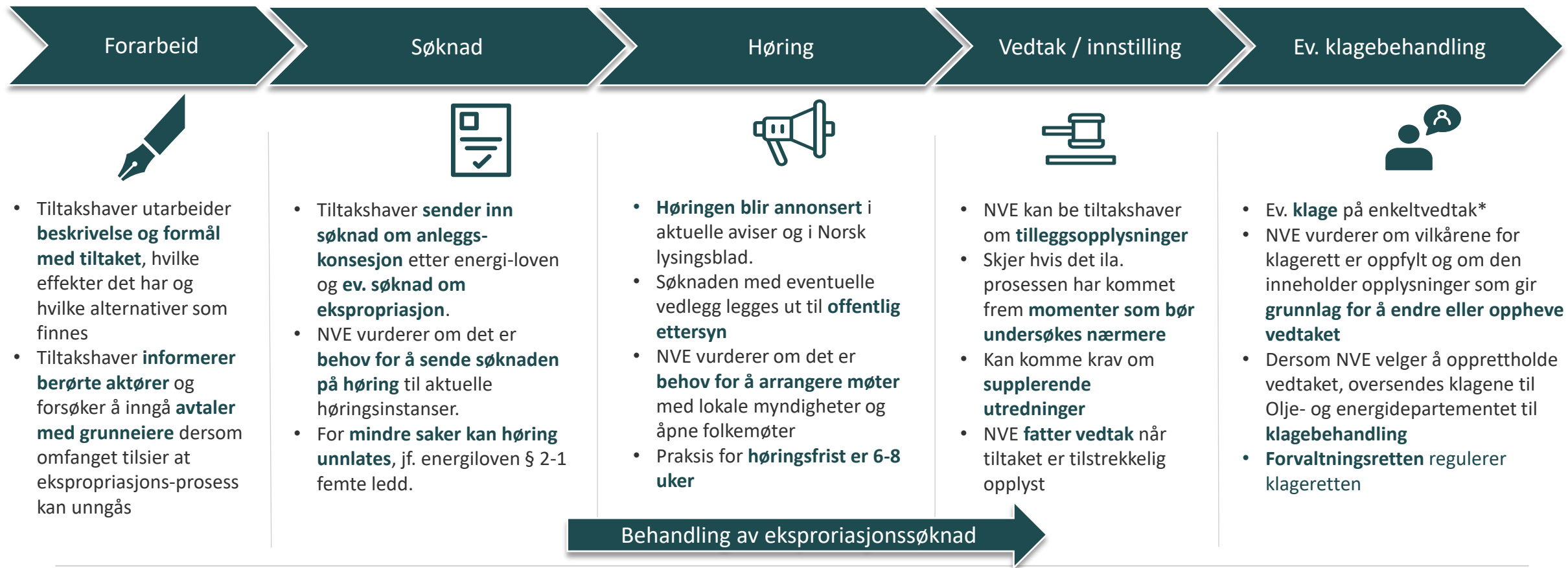
Endringer som kan gjøres uten konsesjon

- Oppgradering av nettanlegg 1-1, dvs. samme spenning og samme trase
- Temperaturoppgradering av linjer (dersom master ikke endres)
- Økt tverrsnitt på eksisterende luftlinjer
- Mindre endringer som er avklart med NVE på forhånd at kan gjennomføres innenfor gjeldende konsesjon (f.eks. mindre endringer på master ved temperaturoppgraderinger osv.)

Ulike saksganger for ulike typer nettanlegg

- **Saksgang A:** Kraftledning med spenning lavere enn 132 kV, kraftledninger med spenning fra og med 132 kV og lengde under 15 km, transformatorstasjoner, koblingsstasjoner o.a:
- **Saksgang B:** Alle nye eller fornyede kraftoverføringsanlegg på minst 132 kV med lengde over 15 km.
- **Saksgang C:** Gjelder for spenninger over 300 kV (Statnett) og er ikke inkludert videre

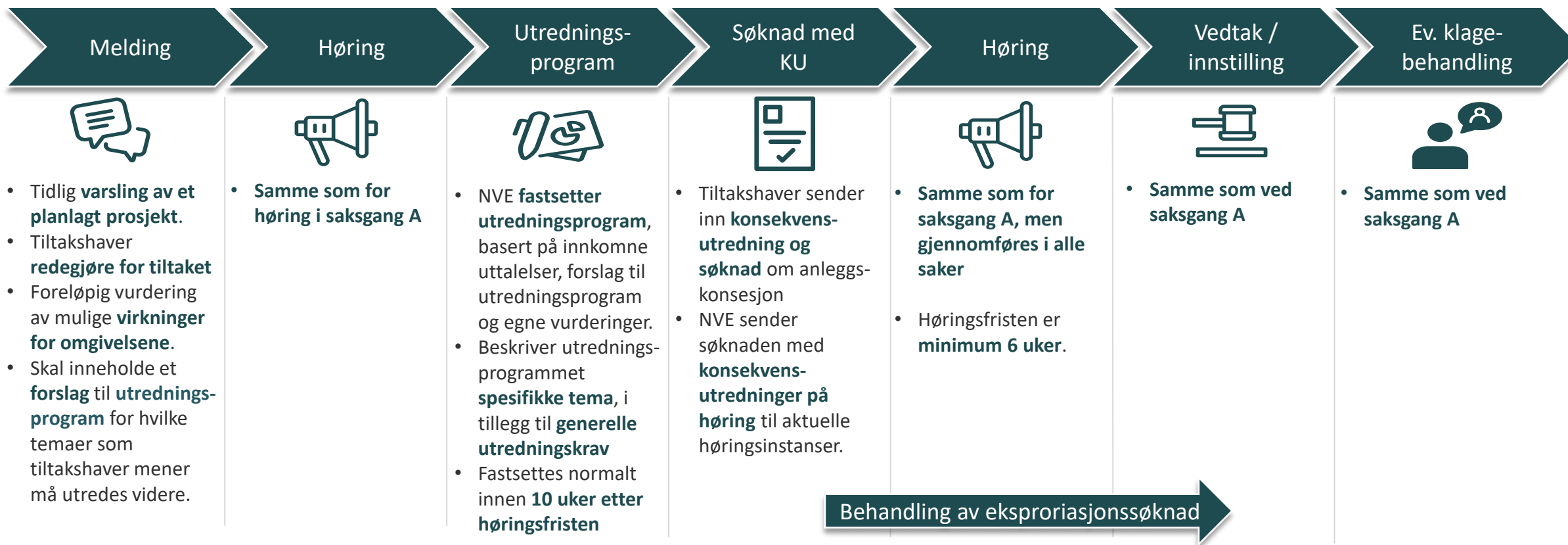
Saksgang A

Saksgang benyttes for:

- Kraftoverføringsanlegg med spenning under 132 kV, kraftledninger med spenning fra og med 132 kV og lengde under 15 km
- Tiltakshaver trenger ikke konsesjon for 1-1 oppgraderinger, temperaturoppgraderinger av linjer (dersom master ikke endres), nedleggelse i henhold til konsesjonstiden og andre mindre endringer som er avklart med NVE på forhånd

Saksgang B

Saksgang benyttes for:

- Kraftoverføringsanlegg med spenning fra og med 132 kV med lengde over 15 km
- Tiltakshaver trenger ikke konsesjon for 1-1 oppgraderinger, temperaturoppgraderinger av linjer (dersom master ikke endres), nedleggelse i henhold til konsesjonstiden og andre mindre avklaringer som er avklart med NVE på forhånd

Kilde: [NVE veileder](#). Ved kraftledninger over 20 km og spenning på minst 66 kV vil NVE vurdere om saksgang A eller B skal benyttes. Det samme gjelder spenningsoppgraderinger i regionalnettet fra 66 kV til 132 kV.

Tiltakshaver søker om ekspropriasjon til NVE sammen med konsesjonssøknaden eller separat. Prosessen tilsvare saksgang A.

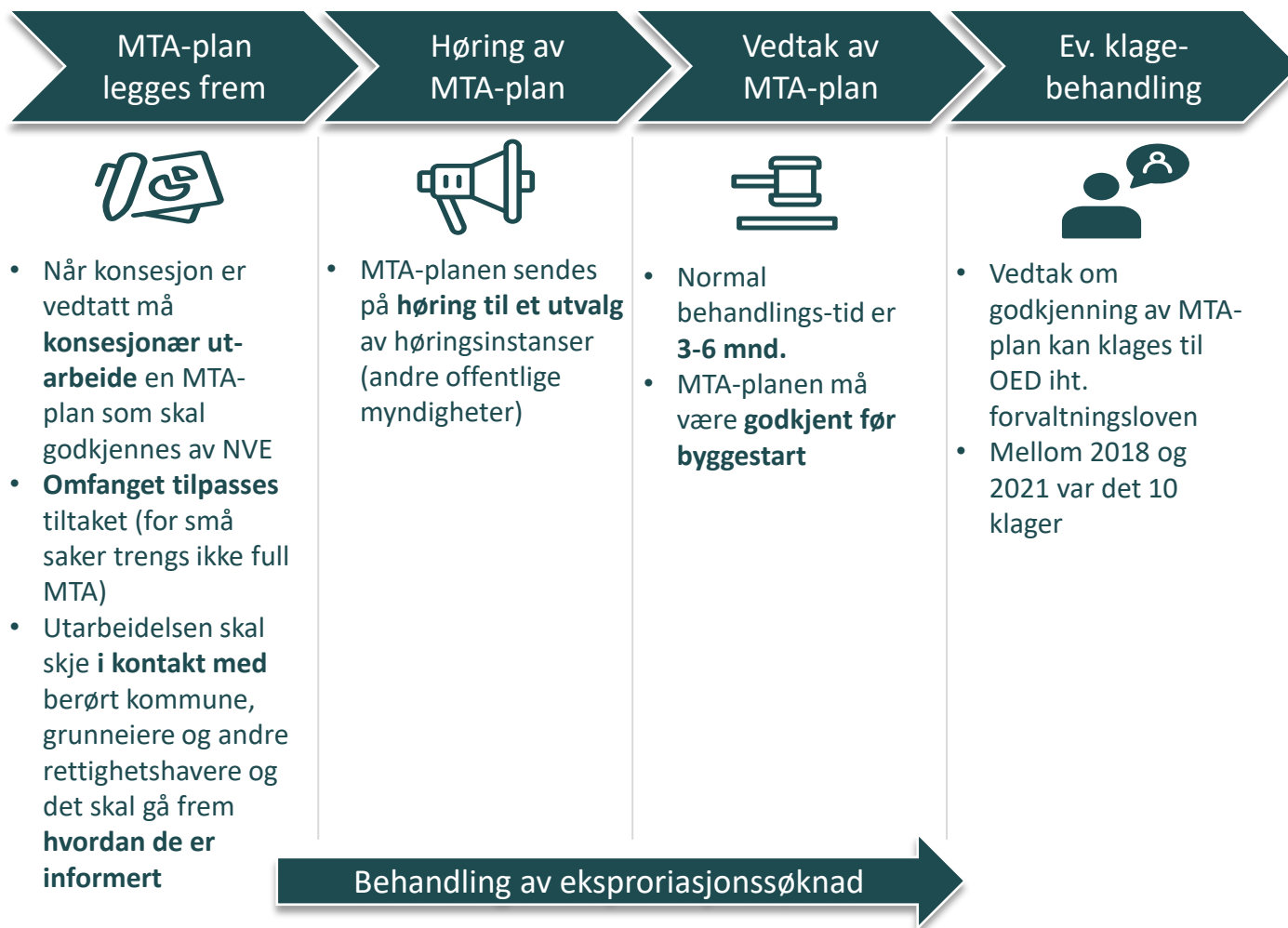

Ekspropriasjon

Ved bygging av energianlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, må tiltakshaver skaffe nødvendig grunn og rettigheter for anleggene. Dette kan enten skje gjennom frivillige avtaler eller ekspropriasjon.

Ekspropriasjon skal være siste utvei. Som hovedregel bør det gjøres forsøk på å komme frem til minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere før det søkes om ekspropriasjon etter ekspropriasjonsloven § 2.

Etter at konsesjonen er gitt skal tiltakshaver i god tid før byggestart legge frem en MTA* for godkjenning av miljøtilsynet i NVE

Miljø-, transport- og arealplan

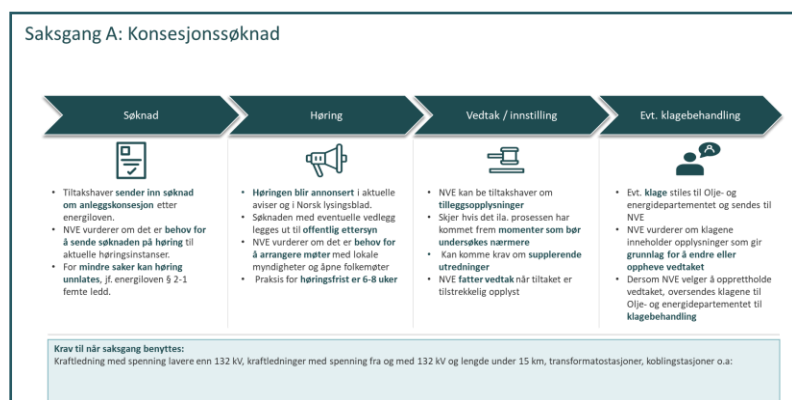
- MTA-plan er detaljprosjektering av nettanlegg som er gitt konsesjon
- Det er hensiktsmessig å utarbeide MTA-plan i etterkant av konsesjonsvedtaket ettersom det i konsesjonssøknaden kan søkes om flere alternative løsninger
- MTA-planen er en plan som beskriver detaljene knyttet til bygging av prosjektet
 - Arealbruk
 - Konsekvensene av byggingen for landskap, omgivelser, natur og miljø
 - Beskrivelse av transportløsning i anleggsfasen
 - Hvordan anleggsarbeidet kan gjennomføres slik at risiko for terrengskader minimeres
 - Informasjon til utførende entreprenør
- MTA planen skal inneholde
 - Endelig plassering av elektrisk anlegg
 - Transportruter og -løsninger
 - Hvilke riggplasser/anleggsplasser som skal benyttes
 - Detaljerte planer av massetak

Kilde: NVE (2021): Tiltak for å redusere tiden det tar å konsesjonsbehandle nettanlegg

*Miljø-, transport- og anleggsplan

NVE annonserte nylig flere forenklinger i konsesjonsbehandlingen av nettanlegg for å effektivisere tidsbruken

Forenklingene gir nettselskapene økt fleksibilitet i transformator- og koblingsstasjoner

- Innenfor et øvre tak på spenning og innenfor eksisterende bygningsmasse/celler, kan nettselskapene selv bestemme antall og ytelse på transformatorer. Nye brytere innenfor eksisterende bygning trenger heller ikke konsesjon. Tilsvarende gjelder for nybygg og endringer av eksisterende bygg opp til 50 m2.
- Alle nye konsesjoner vil gis i henhold til punktene over.
- Eksisterende konsesjoner må oppdateres gjennom søknad til NVE.
 - Nettselskap kan søke om å oppdatere alle sine konsesjoner samlet.
 - Pågående konsesjonsprosesser blir prioritert.

I tillegg foreslås det forenklinger knyttet til MTA-plan

- For mindre tiltak vil det ikke stilles krav om MTA-plan (Miljø-, transport- og anleggsplan)**
 - For anlegg med små virkninger, kan NVE unnlate krav om MTA plan. NVE vil gi tidlig avklaring på om søknaden krever MTA-plan
 - Spesifikke krav og vilkår vil settes som alternativ til MTA plan
- Anleggsveier og anleggskjøring flyttes fra konsesjonen til MTA-plan og gis noe mer fleksibilitet**
 - Midlertidige anleggsveier, rigg- og anleggsplasser flyttes fra konsesjonsprosessen til MTA-planen
 - Nettselskapene skal forsøke å komme til enighet med grunneierne før søknad om ekspropriasjon. Dersom man ikke oppnår enighet, kan nettselskapet søke ekspropriasjon av grunn sammen med MTA-planen. For tiltak med få grunneiere må nettselskapet dokumentere arbeid med å oppnå enighet før søknaden om ekspropriasjon blir behandlet.
 - Nettselskapet får mulighet til å etablere en 100 meter bred korridor for midlertidig kjørespor i en MTA-plan. Innenfor dette sporet kan man finne det beste kjøresporet.

*Se neste slide for endringer knyttet til større saker

For større saker vil NVE administrere en framdriftsplan og invitere søker til et møte ved oppstart av saken

- Nettselskapet må allerede legge ved en tidsplan for gjennomføring når de søker om anleggskonsesjon. Nettselskapene har spilt inn at de ønsker å bli enig med NVE om en omforent fremdriftsplan for nye saker.
- NVE uttaler derfor nå at når en sak får saksbehandler hos NVE skal søker inviteres til et møte hvor man enes om en fremdriftsplan
- Fremdriftsplanen oppdateres og tilpasses utviklingen i saken
- NVE vil administrere fremdriftsplanen
- Fremdriftsplanen forplikter både nettselskap og NVE til å overholde den avtalte fremdriften og bidrar til å forventningsstyre begge parter

THEMA
CONSULTING GROUP